

I C 1542/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: staż. Szymon Cieszyński

po rozpoznaniu w dniu 08 czerwca 2018 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. P. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 listopada 2017r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. P. kwotę 2.317 zł (dwa tysiące trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1542/17

UZASADNIENIE

Powódka K. P. w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W. (dalej jako (...) S.A.) domagała się zasądzenia kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 listopada 2017 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazała, iż w wyniku wypadku śmierć poniosła C. P., będąca babcią powódki. Sprawca zdarzenia miał zawartą umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z pozwanym zakładem ubezpieczeń. Powódka zamieszkiwała wraz z babcią w jednym domu. Obie łączyła silna więź emocjonalna, z uwagi na czynne uczestnictwo zmarłej w życiu powódki.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że powódka nie wykazała by w dniu wypadku była ona dla zmarłej osobą najbliższą. Ponadto nie wykazała, że w związku ze śmiercią babci doznała krzywdy, w związku z czym brak jest podstaw do zasądzenia na jej rzecz zadośćuczynienia, które mogłoby prowadzić do jej wzbogacenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 grudnia 2001 roku R. T. kierując pojazdem osobowym naruszył w sposób nieumyślny zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że jadąc z nadmierną prędkością niezapewniającą panowania nad pojazdem i niedostosowaną do warunków drogowych, na prostym odcinku drogi stracił panowanie nad pojazdem,

wskutek czego wpadł w poślizg i doprowadził do potrącenia pieszej C. P., która w wyniku doznanych obrażeń zmarła. Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 15 czerwca 2005 roku w sprawie o sygn. akt II K 489/02 uznał R. T. winnego zarzucanego mu czynu z art. 177 § 1 i § 2 k.k. i wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia z warunkowym zawieszeniem jej wykonywania na okres 3 (trzech) lat, jednocześnie wymierzając karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 50 zł każda stawka. W chwili zdarzenia R. T. miał zawartą umowę ubezpieczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z (...) S.A.

/ **bezsporne, nadto:** akta szkody (k.45)/

C. P. była babcią K. P.. Z powódką łączyła ją silna więź rodzinna i emocjonalna, która w dużej mierze wynikała z faktu, iż od urodzenia zamieszkiwała w jednym domu wraz z dziadkami i rodzicami. Tworzyli oni wielopokoleniową rodzinę. Wspólnie przygotowywali i spożywali posiłki. Zmarła współwychowywała powódkę i zajmowała się nią pod każdą nieobecność jej rodziców. C. P. pomagała powódce w trudnych chwilach, wspierała ją dobrą radą. Była jej prawdziwym oparciem i opoką. Pomagała jej przy wykonywaniu zadań domowych, organizowała jej wolny czas, zabawy, wyjazdy wakacyjne. Zmarła była dla K. P. przede wszystkim autorytetem, z którego czerpała mądrość życiową oraz radość. Powódka na skutek śmierci C. P., będąc w wieku 11 lat, doznała bolesnej straty, z którą nie mogła sobie poradzić.

/ **dowody** : zeznania świadka Z. P. (k.60-61); zeznania świadka D. P. (1) (k.61-62); zeznania powódki K. P. (k.62-63)/

Powódka K. P. wraz z A. P., P. F. i D. P. (2) za pośrednictwem (...) Centrum (...) w R., pismem z dnia 26 czerwca 2017 roku zgłosiła pozwanej roszczenie wraz z wezwaniem do zapłaty w kwocie 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę dla każdego z wyżej wymienionych.

/ **bezsporne** , a nadto: pismo z dnia 26 czerwca 2017 r. - akta szkody (k. 45)/

Decyzją z dnia 28 czerwca 2017 r. (...) S.A. odmówiła powódce K. P. uznania roszczenia z tytułu zadośćuczynienia.

/ **bezsporne** , a nadto: decyzja z dnia 28 czerwca 2017 r. - akta szkody (k. 45)/

Powódka K. P. wraz z A. P., P. F. i D. P. (2) w wiadomości mailowej z dnia 17 lipca 2017 roku zaproponowała zmniejszenie kwoty zadośćuczynienia, proponując do zapłaty kwotę po 15.000 zł przypadającą na każdą z wyżej wymienionych osób.

/ **dowód:** wiadomość mailowa z dnia 17 lipca 2017 r. - akta szkody (k. 45)/

Decyzją z dnia 26 lipca 2017 r. (...) S.A. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i odmówiła wypłaty zadośćuczynienia.

/ **dowód:** decyzja z dnia 26 lipca 2017 r. - akta szkody (k. 45)/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie należy wskazać, iż Sąd celem ustalenia więzów łączących powódkę ze zmarłą oraz wysokości krzywdy, doznanej przez powódkę, dopuścił dowód z opinii biegłego psychologa. Jednakże z uwagi na dwukrotne niestawiennictwo, K. P. biegły zwrócił akta bez opinii, a zatem Sąd ustaleń faktycznych nie mógł oprzeć o opinię biegłego psychologa. Zaznaczyć należy, iż powódka była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który mając wiedzę o zmianie adresu zamieszkania swojej mocodawczyni, winien był o powyższym zawiadomić Sąd.

Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne o dokumenty zgromadzone w niniejszym postępowaniu – których autentyczność i moc dowodowa nie były przez strony kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu – a także o zeznania powódki i przesłuchanych w sprawie świadków – które w zakresie ustalonego stanu faktycznego, z uwagi na brak podstaw pozwalających na ich podważenie, zostały uznane za zasługujące na wiarę. Zeznaniami tym Sąd dał wiarę w pełnym

zakresie, uznawszy je za szczere, spójne, a nadto zgodne z pozostałym materiałem dowodowym. Zdaniem Sądu całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym zwłaszcza dowody osobowe, dają podstawę do przyjęcia tezy, iż tragiczna śmierć C. P. skutkowałą powstaniem krzywdy po stronie powódki spowodowanej naruszeniem jej dóbr osobistych w postaci zerwania więzi emocjonalnej łączącej ją z babcią C. P..

Bezsporny był sam fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 18 grudnia 2001 r. oraz odpowiedzialności pozwanego za jego skutki. Pozwany kwestionował roszczenie co do wysokości oraz fakt istnienia silnej więzi emocjonalnej pomiędzy powódką a zmarłą C. P..

Na wstępie wskazać należy, iż jakkolwiek dopiero na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1996 r., nr 114, poz. 542) z dniem 03.08.2008 r. do obowiązującego porządku prawnego został wprowadzony przepis art. 446 § 4 kc statuujący roszczenie o zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny zmarłego za doznaną krzywdę wskutek śmierci osoby najbliższej w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, nie wyklucza to dochodzenia zadośćuczynienia na innej podstawie prawnej związanej z naruszeniem dobra osobistego jakim jest więź rodzinna. Śmierć C. P. nastąpiła w dacie 18 grudnia 2001 r., czyli przed wprowadzeniem do porządku prawnego wskazanego przepisu. Tym niemniej, ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza dochodzenie zadośćuczynienia przez osoby bliskie w związku ze śmiercią osoby najbliższej przed tą datą, na podstawie przepisów o ochronie dóbr osobistych. Podzielić należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 32/11, z którego wynika, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24§1 kc, także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15.03.2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 wyjaśnił, że w stanie prawnym sprzed nowelizacji spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 kc i art. 24 kc.

W myśl art. 448 zd. 1 kc, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w tym przepisie jest nie tylko bezprawne, lecz także zawinione (zarówno w formie winy umyślnej, jak i nieumyślnej) działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego. Bezprawność i wina zachowania sprawcy zdarzenia była w sprawie bezsporna.

Należy też wskazać, iż katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie przyjmuje się, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są także więzi rodzinne. Śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Niemniej jednak nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10).

W świetle ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych, nie może budzić wątpliwości, że śmierć C. P. spowodowała wystąpienie tego typu następstw u powódki. Śmierć babci miała ogromny wpływ na życie powódki, wywarła na niej ogromne piętno. Powódka w chwili śmierci C. P. miała 11 lat. Przez ten czas pomiędzy nimi istniała silnie ukształtowana więź emocjonalna. K. P. bardzo kochała swoją babcię, z którą była silnie związana. Na intensywność tej więzi wpływ miała przede wszystkim okoliczność wspólnego zamieszkiwania powódki wraz z dziadkami i rodzicami. Tym samym śmierć C. P. miała ogromny wpływ na jej życie, w jednej chwili utraciła osobę która stanowiła dla niej swego rodzaju oparcie oraz autorytet. Ta strata jest odczuwana niewątpliwie przez powódkę do dnia dzisiejszego. Powyższe potwierdzone zostało zarówno poprzez zeznania powódki, jak i zawnioskowanych świadków. Z powodu straty powódka odczuwa pustkę, smutek. Wielokrotnie zdarzają się sytuacje, w których brak jest jej babci, jako osoby do której mogłaby się zwrócić o poradę, czy o wsparcie.

Zgodnie z przepisem art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

W świetle powyższego, zdaniem Sądu, zachodzą w sprawie niniejszej przesłanki do przyznania na rzecz K. P. zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią babci.

Wskazać należy, że ustawodawca nie sprecyzował kryteriów jego ustalania, pozostawiając w tym zakresie swobodę sądowi orzekającemu. Świadczenie to ma na celu kompensatę doznanej krzywdy oraz złagodzenie doznanych cierpień. Co istotne, na rozmiar krzywdy będącej następstwem śmierci osoby bliskiej mają# wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobą zmarłą#, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, wiek pokrzywdzonego i jego zdolność do zaakceptowania nowej rzeczywistości oraz umiejętność odnalezienia się w niej, a także skala bólu i cierpienia przeżywanych przez uprawnionego, jak też stopień negatywnego wpływu śmierci osoby najbliższej na życie uprawnionego, czy wreszcie długotrwałość następstw śmierci osoby bliskiej (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2015 r., V CSK 493/14, niepubl.).

Niewątpliwie krzywdę doznana# w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Ocena ta ma opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Należy przy tym zaznaczyć, że zadośćuczynienie, o którym tu mowa, jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie zatem rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar. Przesłanka „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma więc charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r. IV CKN 1266/00, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.).

Analizując przywołany w poprzedzającej części niniejszego uzasadnienia stan faktyczny sprawy w kontekście wszystkich przedstawionych powyżej kryteriów decydujących o rozmiarze krzywdy Sąd doszedł do przekonania, iż kwota której domagała się powódka nie jest kwotą wygórowaną. Ponadto nie ulega wątpliwości, że dobro osobiste w postaci prawidłowych relacji i więzi rodzinnych z bliską osobą zostało naruszone. Jak już zostało powyżej wspomniane, powódka w chwili śmierci babci miała 11 lat, co wskazuje, że na tak wczesnym etapie swojego życia utraciła osobę która wówczas była jeszcze w pełni sił. Nic nie wskazywało na to, aby K. P. miała utracić łączącą ją z babcią więź, gdyby nie przedmiotowy wypadek.

Mając na względzie powyższe, należało zasądzić od pozwanej na rzecz K. P. kwotę 10.000 zł.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu. Należy uznać, że w dniu 22 listopada 2017 r. pozwana niewątpliwie pozostawała już w zwłoce z zapłatą zadośćuczynienia, a zatem żądanie zasądzenia odsetek od tej daty należy uznać za uzasadnione. Z kolei biorąc pod uwagę, iż strony nie ustaliły wysokości odsetek, ani nie wynika ona ze szczególnych przepisów prawa, zasądzono odsetki w wysokości ustawowej za opóźnienie.

Z przytoczonych względów Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. art. 108 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego, jako przegrywającego sprawę. Na koszty poniesione przez K. P. składała się opłata od pozwu w kwocie 500 zł, koszty zastępstwa prawnego w kwocie 1.800 zł oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z uwagi na powyższe Sąd w punkcie II wyroku zasądził od pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. P. kwotę 2.317 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2.(...)

3. (...)

3.(...)